

1. Obiekt

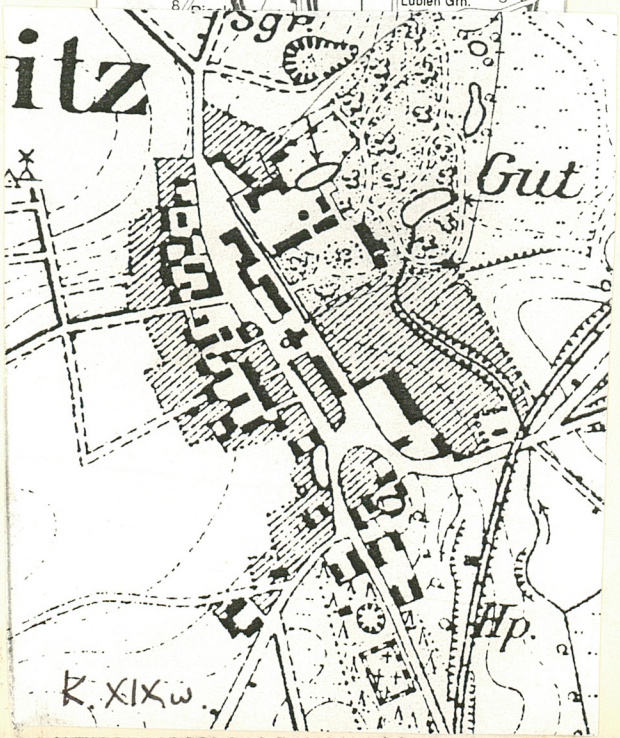
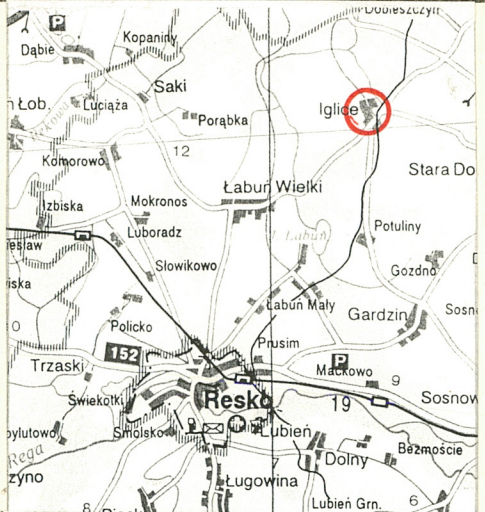
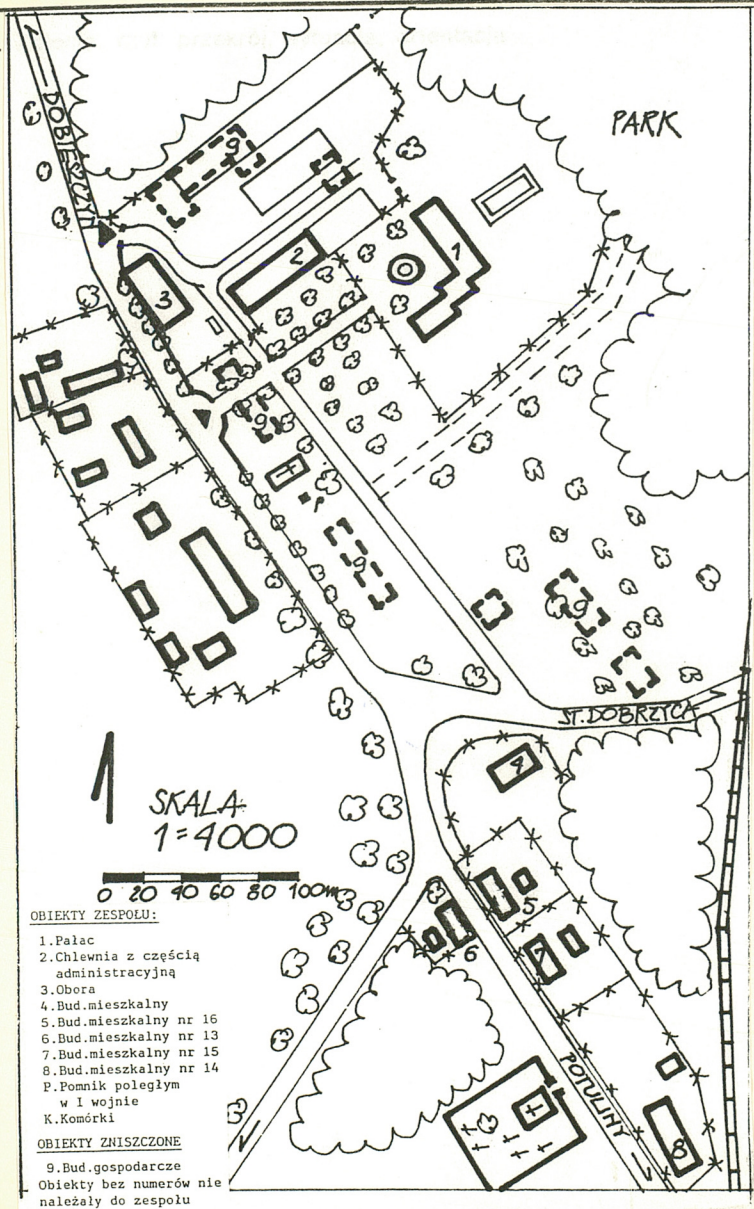
ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY

696

2. Czas powstania
1 poł.XIX w. -
pocz.XX w.

3. Miejscowość
I G L I C E

11.

4. Adres Iglice
73-310 Resko

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna
województwo szczyecińskie
gmina Resko pow. ŁOBESKI

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Geiglitz (do 1945 r.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
województwo szczyecińskie
powiat Łobez

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres
pałac i park - j.w.
folwark - opuszczony

10. Rejestr zabytków
Pałac: 1169 z 27.11.1990 r
Park: 939 z 06.12.1980 r.
Nr ..... data .....

ORIENTACJA: wieś Iglice leży 8 km na pńn-wsch. od m.Resko (siedziby gminy), przy lokalnych drogach z Łabunia Wielkiego, Starej Dobrzycy, Potulin, na terenie równinnym, w otoczeniu pól uprawnych. Większe kompleksy leśne leżą ok.1-3 km na wsch. i pńd-wsch.. Pńd. obrzeżem wsi biegnie linia kolejki wąskotorowej - ob.nieczynnej.

SYTUACJA: stary owalnicowy układ wsi, z kościołem w centrum nawsia, został częściowo zatarty na skutek lokalizacji zabudowań zespołu folwarcznego w obrębie nawsia i włączenie drogi wschodniej w wewnętrzny układ komunikacyjny zespołu. Wieś założono na osi NW-SE. Dominantą jest kościół (ryglowy, z 1696 r.) posadowiony w centrum silnie wydłużonego nawsia. Część chłopska i dworska wsi są czytelnie wydzielone: zagrody lokalizowano po zach. stronie nawsia, zespół dworski wybudowano po wsch. stronie, zajmując też nawsie.

KOMPOZYCJA: zespół pałacowo-folwarczny zakomponowano w układzie geometrycznym-rozproszonym. Składa się z wyraźnie wyodrębnionych elementów: rezydencji, części gospodarczej i kolonii mieszkalnej. Rezydencja - pałac i park - zajmują wsch. część zespołu. Pałac(1) stanowi dominantę architektoniczną zespołu. Zbudowany na planie "L", dwukondygnacyjny, o bryle rozczłonowanej wieżyczkami, ryzalitami, wystawkami. Otoczony parkiem, odsunięty od części gospodarczej. Prowadzi do niego długi podjazd, od bramy k/kościola, aleją kasztanowców, zakończony podjazdem obiegającym owalną fontannę, przed zach. elewacją. Park typu angielskiego, założony na ok.8 ha, z zachowanym starodrzewiem (ponad 170-letnie buki, dęby, kasztanowce). Przed wsch. elewacją pałacu znajduje się basen (pływacki?, zbudowany w l.30-tych w miejscu stawu).

Część gospodarcza składała się z 2-ch podwórz: pńn., ob. istniejącego i pńd. - zniszczonego oraz budynków gospodarczej sytuowanej kalenicowo w obrębie nawsia. Obecnie istniejące podwórze pńn. założono na planie czworoboku o wym. ok.100 x 40. Budynki sytuowano kalenicowo. Pńn. narożnik otwarty na park i staw. Jest przejazdowe wzdłuż zach. boku (wcześniej była to wsch. droga wzdłuż nawsia). Kalenicowo przy drodze (na zach. granicy podwórza) stoi obora(3) a na pńd. - chlewnia(2) z częścią administracyjną w zach. części.

(c.d.na wkladce nr 2)

Najstarsza wzmianka o wsi Iglice pochodzi z dokumentu z 1473r. księcia Bogusława X, przekazującego w lenno Iglice rycerzom Osten. Do tego pomorskiego rodu należały duże dobra w okolicach Reska i Płotów. Majątek w Iglicach należał do rodziny von Osten do końca XIX w.. Do poł.XIX w. był podzielony na dwie części:

- a/ niemal cała wieś, z siedzibą rycerską oraz owczarnią w Dobieszczynie (Dannhof),
- b/ niewielka część z dwoma gospodarstwami (zagrodami).

W 1798 r. dobra iglickie były wycenione na 26.608 talarów. Od 1844 r. dwie części a i b zostały połączone i znalazły się w posiadaniu Leopolda Juliusa von der Osten. Był to wówczas jeden z największych majątków powiatu reskiego. Do Leopolda J.v.d.Osten należało 7610,29 mórg pruskich ziemi. W tym pola orne zajmowały

(c.d.na wkladce nr 1)

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa podwórze gospodarcze - 0,40 m park - 8 ha kolonia mieszkalna - 0,40 ha łączna: 8,80 ha	16. Przeznaczenie pierwotne rezydencja z folwarkiem	17. Użytkowanie obecne opuszczony
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Pałac był remontowany w l.70-tych.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Układ przestrzenny zespołu został zdewaloryzowany w części gospodarczej. Zniszczeniu uległa zabudowa pld. podwórza gospodarczego i część zabudowań podwórza pln.. Budynki są opuszczone, zagrożone. Pałac był użytkowany do końca lat 80-tych (Zakład Poprawczy), poczym został sprzedany (w 1993 r.). Nowy właściciel nie podjął dotychczas zagospodarowania obiektu. Układ parku jest czytelny ale występują tu liczne podrosty, a staro- drzew wymaga leczenia. Budynki mieszkalne robotników folwarcznych są użytkowane, za wyjątkiem nr 13. Cmentarz i kaplica są zaniedbane, zagrożone. 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Konieczne jest zagospodarowanie pałacu i uporządkowanie założenia parkowego wg wytycznych konserwatorskich. Pozostawienie obiektu nadal bez użytku, grozi jego wtórną dewastacją.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Ewa Kulesza-Szerniewicz, wrzesień 1996 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki j.w.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. j.w.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów BDZ w Szczecinie

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Biblioteka

- Berghaus H., Landbuch des Herzogthums Stetin von Kam
und Hinterpommern. Th. II. Bd. VII, Angermunde 1874, s. 714
-716
- Pommersches Guter-Adressbuch, Stettin 1892, s. 58
- Parey's Handbuch des Grundbesitzes. Berlin 1928, s. 245
- Loose K., Katalog XIX-wiecznych dworów i pałaców woj
szczecińskiego. Gmina Resko, Szczecin 1977 (mpis w PSOZ Sz-n)
- Engel G., Ewidencja ogólna dendrologiczno-techniczna
parku w Iglicach, Szczecin 1979 (mpis w PSOZ Sz-n)

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- mapa z k. XIX w. w skali 1:25000 (negatyw w zb. PSOZ 0/Sz-n)
- mapa z l. 20/30-tych XX w. w skali 1:25000 (w BDZ Sz-n)

27. Załączniki

Wkładki nr 1 -4

1. Miejscowość.....	Iglice	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina.....	Resko	Zespół pałacowo-folwarczny	c.d.pktu 12, zdjęcia
3. Województwo.....	szczyecińskie		

c.d.pktu 12:

3881 mórg, orgód (park) 9,78 mg, łąki 503,7 mg, pastwiska 499 mg, lasy 2568,38 mg, zabudowania 11,83 mg. Zabudowania składały się z 16 budynków mieszkalnych i 39 budynków gospodarczych. W majątku mieszkało 260 osób (w 20 rodzinach). Trzymano 35 koni, 84 szt. bydła i 1320 szt. owiec. Pałac w Iglicach datowany jest na 2 poł.XIX w., później rozbudowywany (budowla wielofazowa). W ostatecznym kształcie (zachowanym do dzisiaj) jest to okazała budowla, założona na planie "L", dwukondygnacyjna, o bryle rozczłonowanej wieżyczkami, wystawkami, ryzalitami, historyzująca. Założenie parku datuje się na ok.1 poł.XIX w.. Od 1889 r. majątkiem władała wdowa Emma von der Osten. Wg danych z 1892 r. należało do niej 2082 ha ziem, w tym pola orne - 914 ha, łąki - 124 ha, pastwiska - 44 ha, lasy - 1000 ha. Inwentarz składał się z 52 koni, 10 szt. bydła, 40 szt. krów mlecznych, 1200 owiec i 100 szt. trzody chlewnej. Majątkiem administrował M.Piper. We wsi był kościół parafialny (ryglowy, z 1696 r.), szkoła parafialna oraz 7 zagród chłopskich i 7 zagrodniczych. Do chłopów należało łącznie ok. 1382 mórg pruskich ziemi. W 1893 r. dobra iglickie wykupił Friedrich Lenz. Powierzchnię powiększył do 3819 hektarów. W 1905 r. odnotowano istnienie w Iglicach mleczarni, cegielni, tartaku i młyna wodnego. W 1928 r. - gorzelni. Majątek był wówczas w zarządzie Edzard Frhr. zu Inn-und Knyphausen. Administrował nim W.Birkholz a nadzór nad lasami pełnili leśniczy Wolff i Dittebrandt. Powierzchnia pól ornych wynosiła 720 ha, łąk - 162 ha, pastwisk - 153 ha, lasów - 1127 ha. Łącznie do pałacu w Iglicach należało 2205 ha ziemi. Specjalizowano się w hodowli bydła zarodowego. Na inwentarz składało się: 110 koni, 350 szt. bydła, 150 szt. krów mlecznych, 500 szt. trzody chlewnej i 500 owiec. Około 1930 r. ludność wsi wynosiła łącznie (chłopska i dworska) 579 osób. Po wojnie majątek upaństwowiono. W pałacu mieścił się (do 1991 r.) Zakład Poprawczy, podlegając Ministerstwu Sprawieliwości. Zabudowania folwarczne były w zarządzie państwowego Gospodrstwa Rolnego, które włączono (w 1.70-tych) do Kombinat PGR Resko.

Wkładkę założył: O.Kulesza, wrzesień 1996 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BDZ Sz-n

1

2

3

1. wjazd na teren zespołu
z drogi wiejskiej - widok
od zach.
2. brama wjazdowa - widok
od wsch.
3. główna droga wsi, z prawej
mur otaczający zespół od
zach.
4. pałac(1) - widok od bramy
wjazdowej

4

1. Miejscowość.....	Iglice	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina.....	Resko	zespół pałacowo-folwarczny	c.d.pktu 13, zdjęcia
3. Województwo.....	szczęcińskie		

c.d.pktu 13:

Kolonia mieszkalna założona została na pld. krańcu wsi, przy drodze do Potulin. W k.XIX w. składała się z 4 budynków mieszkalnych z bud.gospodarczymi na zapleczu, sytuowanych kalenicowo przy drodze. Na pocz.XX w. dostawiono jeszcze dwa domy(4, 8). Nawierzchnie dróg i podwórza gospodarczego utwardzone są brukiem (kamień polny). Drogi przez wieś obsadzono klonami, kasztanowcami i lipami.

Wykaz zachowanych obiektów:

- 1.Pałac - poł.XIX w., rozbudowywany w k.XIX i pocz.XX w.. Okazała budowla eklektyczna, zbudowana na planie "L" (skrzydło wsch. jest starszym), 2-kondygnacyjna, przykryta wysokim dachem ceramicznymi, 4-spadowym. Bryła bogato rozbudowana ryzalitami, wieżami, aneksami. Obecnie nie jest użytkowany.
- 2.Chlewnia - k.XIX w., wsch.szczyt dobudowany w l.20-tych.. Mur. z cegły, cokół kamienny, Ściana szczytowa zach. szalowana deskami na zakładkę. Strop drewn. na 3-ch podciągach. Posadzka w części inwentarskiej klinkierowa (z cegły). Poza chlewnią mieściły się tu też stajnie.
- 3.Obora - k.XIX w.. Mur. z cegły, cokół kam.,strop odcinkowy, typu Kleina, na 3-ch podciągach stalowych, wspartych żeliwnymi kolumnami.
- 4.Bud.mieszkalny - pocz.XX w., mur., stropy z podsufitką, dach kryty papą. Budynek parterowy, z użytkowym poddaszem, podwyższonym o ściankę kolankową.
- 5.Bud.mieszkalny nr 16 - k.XIX w., mur. z cegły na kamiennym cokole, lico klinkierowe, strop z podsufitką, więźba krokwiowo-jętkowa 2-stolcowa. Pokrycie dachu wtórne (eternit) w miejscu ceramicz. dachówki. Podpiwniczony tylko pod kuchniami. Czworak wąskofrontowy, parterowy z wysokim 2-spadowym dachem.
- 6.Bud.mieszkalny nr 13 - k.XIX w., analogiczny jak nr 16.
- 7.Bud.mieszkalny nr 15 - k.XIX w., analogiczny jak nr 16 i 13.
- 8.Bud.mieszkalny^{nr 14} - pocz.XX w.,mur., cokół kam., strop z podsufitką, więźba płatwiowo-kleszczowa, dach kryty papą. Budynek parterowy, z mieszkalnym poddaszem, podwyższonym o ściankę kolankową.

Wkładkę założył: .....
O.Kulesza, wrzesień 1995 r. (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: ..... BDZ Sz-n

1

2

3

4

1. widok na pałac i podjazd od zach.
2. pałac(1) - elewacja wsch. i płn.
3. pałac(1) - elewacja zach.
4. pałac(1) - elewacja pld.
5. j.w.

5

1. Miejscowość ..... Iglice	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) Zespół pałacowo-folwarczny	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) zdjęcia
2. Gmina ..... Resko		
3. Województwo ..... szczecińskie		

1

2

3

4

5

6

Wkładkę założył: .....

O.Kulesza, wrzesień 1996 r. (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: ..... **BDZ Sz-n**

7

8

1. wjazd na podwórze gospodarcze od pld., od aleji dojazdowej do pałacu

2. podwórze gospodarcze - widok od pln. na bud. chlewni(3)

3. obora(2) - elewacja pld. szczytowa (część biurowa) i wsch.

4. widok na podwórze od zach.

5. bud. chlewni(3) - elewacja pln.

6. chlewnia(3) - część biurowa, elewacja zach. szczytowa

7. główna ulica kolonii mieszkalnej widok od pln.

8. kolonia mieszkalna - widok od pld.

9. bud. mieszkalny nr 16(5) - elewacja szczytowa pln. i frontowa zach.

10. bud. mieszkalny nr 15(7) - elewacja pln. szczytowa i frontowa zach.

9

10

1. Miejscowość..... <u>Iglice</u>	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) <u>Zespół pałacowo-folwarczny</u>	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) <u>zdjęcia, mapa</u>
2. Gmina..... <u>Resko</u>		
3. Województwo..... <u>szczecińskie</u>		

1

2

- 1.bud.mieszkalny nr 13(6) - elewacja wsch. i płu.szczytowa
- 2.bud.mieszkalny nr 14(8) - elewacja płu.szczytowa i zach.
- 3.bud.mieszkalny (4) - elewacja szczytowa wsch. i część płu.
- 4.bud.mieszkalny (4) - elewacja szczytowa zach.
- 5.cmentarz i kaplica - widok od wsch.

3 Wzór ODZ 1995 r.

Wkładkę założył: .....

0.Kulesza, wrzesień 1996 r.
(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: ...BDZ-Sz-n.....

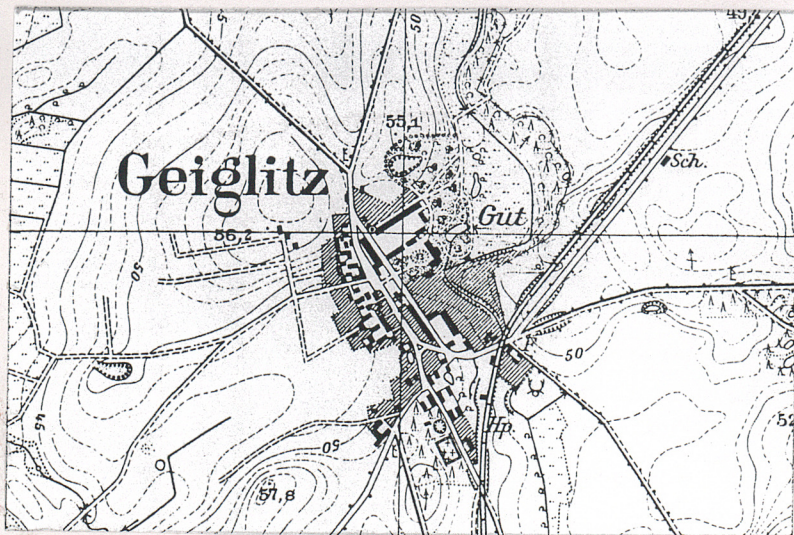

4

5

1936 r.